

Kompetencje medialne nauczycieli: zestawienie bibliograficzne w wyborze

Wydawnictwa zwarte

1. Cyfrowe kompetencje nauczycieli / Marlena Plebańska. W: Edukacyjne i społeczne wyzwania rzeczywistości cyfrowej / redakcja naukowa Agnieszka Iwanicka. - Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2017. - S. 11-20
2. Cyfrowe narzędzia wspierające edukację włączającą a kompetencje zawodowe przyszłych nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej / Katarzyna Szymczyk, Yuliia Nosenko. W: Inkluzja a integracja w edukacji / redakcja naukowa Mariya Leshchenko, Katarzyna Szymczyk. - Piotrków Trybunalski ; Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2021. - S. 257-290
3. Edukacja w świetle pandemii / Wojciech Cellary. W: Nauczanie po pandemii : nowe pytania czy nowe odpowiedzi na stare pytania? / Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha. - Warszawa : Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. Marka Dietricha, 2020. - S. 15-23
4. Kompetencje cyfrowe nauczyciela : z doświadczeń nauczycieli w wykorzystywaniu narzędzi i aplikacji w edukacji zdalnej w dobie pandemii / Monika Wisła, Anna Twardawa. W: Myśleć teorią w praktyce edukacyjnej : przekraczanie granic w drodze do rozwijania kompetencji kluczowych uczniów / redakcja naukowa: Ewa Kochanowska, Justyna Wojciechowska, Agnieszka Herma. - Bielsko Biala : Wydawnictwo Naukowe Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, 2021. - S. 135-150
5. Kompetencje cyfrowe nauczycieli / Alicja Leśniak. W: O nową jakość edukacji nauczycieli / redakcja naukowa Joanna Madalińska-Michalak. - Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2017. - S. 429-442
6. Kompetencje informacyjne i medialne w kanonie współczesnej edukacji / Łukasz Fiebich. W: Poznać i zrozumieć świat : innowacje w edukacji wczesnoszkolnej / pod redakcją naukową Wojciecha Duczmala, Sławomira Śliwy. - Opole : Wydawnictwa Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji : Wydawnictwo Instytut Śląski, 2015. - S. 91-99
7. Kompetencje informacyjno-medialne nauczycieli wczesnoszkolnych w zakresie wykorzystywania multimedialnych środków dydaktycznych / Aleksandra Feliniak. W: Nauczyciel wczesnej edukacji : rozwijanie kompetencji zawodowych / pod redakcją Wiesławy Leżańskiej i Doroty Radzikowskiej. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2016. - S. 99-111
8. Kompetencje informatyczne nauczycieli a nauczanie zdalne / Elżbieta Sałata. W: Drogi i bezdroża edukacji w okresie pandemii COVID-19 / redakcja naukowa Ryszard Bera, Stanisław Byra, Nella Nyczkało. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2022. - S. 385-400

9. Kompetencje informatyczne nauczycieli muzyki : stan postulowany a rzeczywisty / Piotr Soszyński. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2014. - 300 stron
10. Kompetencje informatyczno-medialne nauczycieli - doniesienia z badań / Maria Trzcińska-Król, Barbara Pilipczuk, Urszula Gosk. W: Nowe wyzwania dla Europy XXI wieku w dziedzinie zarządzania i edukacji / redakcja Magdalena Sitek, Tadeusz Graca. - Józefów : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi, 2015. - S. 401-426
11. Kompetencje medialne nauczycieli i uczniów w konfrontacji z potrzebą personalizowania procesów pedagogicznych (edukacyjnych) / Włodzimierz Prokopiuk. W: Media elektroniczne w życiu dziecka w kontekście wartości wychowawczych oraz zagrożeń / pod redakcją Jadwigi Izdebskiej. - Białystok : Trans Humana, 2008. - S. 136-148
12. Kompetencje medialne nauczycieli muzyki jako pochodna systemu kształcenia / Mariusz Baranowski. W: Zanurzeni w mediach : konteksty edukacji medialnej / redakcja naukowa Natalia Walter. - Poznań : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 2016. - S. 101-133
13. Kompetencje medialne nauczycieli religii : studium z edukacji medialnej / Agnieszka Teresa Szajda. - Kraków : Wydawnictwo "scrpitum", 2021. - 346 stron
14. Kompetencje medialne nauczycieli szkoły specjalnej w Białej Podlaskiej / Dorota Tomczyszyn. W: Media elektroniczne w życiu dziecka w kontekście wartości wychowawczych oraz zagrożeń / pod redakcją Jadwigi Izdebskiej. - Białystok : Trans Humana, 2008. - S. 202-207
15. Kompetencje nauczyciela uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi = the competences of the teacher of students with special educational needs / Jolanta Sempruch. W: Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w teorii i praktyce szkolnej / redakcja naukowa Beata Cieślęńska, Ewa Wiśniewska. - Płock : Wydawnictwo Naukowe Mazowieckiej Uczelni Publicznej w Płocku, 2020. - S. [35]-49
Przedstawiono podstawy prawne funkcjonowania ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz działania związane z organizacją pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole. Następnie przeanalizowano obszary kompetencji nauczyciela: osobiste, interpretacyjno-komunikacyjne, kreatywno-krytyczne, współdziałania, pragmatyczne i informatyczno-medialne.
16. Kompetencje nauczycieli wobec wyzwań edukacji wczesnoszkolnej w dobie kryzysów / Katarzyna Ziębakowska-Cecot, Paulina Sochacka. W: Społeczeństwo informacyjne w sytuacji kryzysowej : wyzwania edukacyjne i psychospołeczne : praca zbiorowa / pod redakcją naukową Anny Zamkowskiej i Katarzyny Ziębakowskiej-Cecot. - Radom : UTH Radom, 2022. - S. 97-114
17. Kompetencje przyszłości : obszary : porozmawiajmy o kompetencjach, wyzwania współczesnej edukacji, kompetencje cyfrowe, kompetencje społeczne nauczycieli / redakcja naukowa Stefan M. Kwiatkowski. - Warszawa : Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2018. - 485 stron
18. Nauczyciel kluczową "technologią w szkole" cyfrowe kompetencje nauczycieli / Marlena Plebańska. W: Informatyka w edukacji : kształcenie informatyczne i programowanie dla wszystkich uczniów / redakcja Anna Beata Kwiatkowska, Maciej M. Sysło. - Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2016. - S. 210-220

19. Nauczyciel wczesnej edukacji w obliczu nowych technologii edukacyjnych Anna Szkolak-Stępień. W: Edukacja i człowiek w czasach technologii : szanse, nadzieje i zagrożenia / pod redakcją Wojciecha Ratajka. - Wrocław : Wydawnictwo Via Ferrata, 2018. - S. 117-124
Przedmiotem rozważań są kompetencje informatyczno-medialne nauczycieli wczesnej edukacji i konieczność nieustannego wzbogacania ich wiedzy i umiejętności w tym zakresie.
20. Potencjał kompetencyjny kadry pedagogicznej : aspekt kompetencji informatycznych / Marta Dobrzynia. W: Społeczno-edukacyjny potencjał szkoły a rynek pracy / redakcja naukowa Monika Christoph, Sonia Wawrzyniak. - Poznań : UAM Wydawnictwo Naukowe, 2020. - S. 181-193
21. Robinson i Piętaszek na Cyfrowej Wyspie: podstawy technologicznego "survivalu" dla nauczycieli i uczniów: analiza potrzeb / Mateusz Bogdanowicz. W: Cyfrowy tubylec w szkole - diagnozy i otwarcia. T. 1, Współczesny uczeń a dydaktyka 2.0 / redakcja naukowa Marzenna Nowicka, Joanna Dziekońska. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2018. - S. 33-48
22. Rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli : tablica i monitor interaktywny w edukacji / pod redakcją Danuty Moroz, Andrzeja Staszczuka. - Suwałki : Centrum Edukacji Nauczycieli w Suwałkach, 2019. - 66 stron
23. Rozwój kompetencji informatycznych nauczycieli religii w archidiecezji warmińskiej / Adam Bielinowicz. - Olsztyn : Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, copyright 2020. - 327 stron
24. Spona Z, czyli nowy sposób na Alcybiadesa. O metodach pracy z uczniem zdolnym na lekcjach języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie / Joanna Jędrzycha. W: Specjalne potrzeby edukacyjne ucznia w praktyce życia szkolnego / redakcja Barbara Wolny, Małgorzata Lis. - Łódź : Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2018. - S. 93-107
Tekst jest refleksją na temat form i metod pracy z uczniem zdolnym na II i III etapie edukacyjnym z wykorzystaniem mediów, w tym społecznościowych. Omówione zostały przykłady dobrych praktyk. Poruszony został również problem istoty rozbudzania kreatywności i pasji uczenia się wśród uczniów zdolnych pokolenia Z oraz kompetencji (także medialnych) współczesnego nauczyciela.
25. Technologie informacyjne i media w przygotowaniu współczesnego pedagoga / Grzegorz Kiedrowicz. W: Nowoczesne media w przestrzeniach edukacyjnych / redakcja naukowa Wojciech Czerski, Rafał Wawer. - Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2015. - S. 23-35.
Technologie informacyjne w ostatnich latach stały się niezbędne w prowadzeniu procesu nauczania - uczenia się na wszystkich etapach edukacji. Współczesny pedagog powinien posiadać określone kompetencje w zakresie przygotowania informatyczno-medialnego. Zrealizować to można przygotowując przyszłe kadry nauczycielskie w toku studiów, jak również przez doskonalenie czynnych nauczycieli. W pierwszym przypadku chodzi o odpowiednie nasycenie programu studiów przedmiotami z zakresu technologii informacyjnej i edukacji medialnej. Dotyczy to wszystkich studentów kierunku pedagogika, jak również wszystkich przyszłych nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, jak również wszystkich nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych. Przedmiotem zainteresowania rozdziału są również przyszli pedagodzy ukierunkowani na edukację informatyczno-medialną.
26. Transfer wiedzy w cyfrowym środowisku współczesnej szkoły / Izabela Jaros. W: Komunikacja i edukacja : studia i szkice / redakcja naukowa Anna Wileczek. - Kielce : Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, 2019. - S. 121-136

27. Współczesne wyzwania dla technologii edukacyjnych a kompetencje medialne nauczycieli / Waldemar Grądzki. W: Dylematy współczesnych ludzi : radzenie sobie z wielością ról i zadań / redakcja naukowa Hanna Liberska, Alicja Malina, Dorota Suwalska-Barancewicz. - Warszawa : Difin, 2015. - S. 136-144
28. Wymiary kompetencji informacyjno-medialnych nauczyciela / Andrzej Cichocki. W : Media elektroniczne w życiu dziecka / pod redakcją Jadwigi Izdebskiej. – Białystok : Trans Humana, 2008. - S. 160-178
<https://tiny.pl/ckftn>
29. Wyzwania polskich nauczycieli w czasie pandemii COVID-19 / Anna Michniuk, Agnieszka M. Barwicka. W: Młodzi naukowcy na uniwersytecie : pomiędzy teorią a praktyką edukacyjną / redakcja naukowa Agnieszka Cybał-Michalska, Agnieszka Gromkowska-Melosik. - Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 2020. - S. 161-179
30. Zmiany w wykorzystywaniu TIK w związku z pandemią i po pandemii w narracji nauczycieli i uczniów / Magdalena Słowik. W: Informatyka w edukacji : uczniowie i nauczyciele w szkole przyszłości / redakcja Anna Beata Kwiatkowska, Maciej M. Sysło. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2022. - S. 186-202
31. Znaczenie kompetencji nauczycielskich w determinowaniu jakości procesu edukacji, diagnozy i terapii pedagogicznej prowadzonego w oparciu o nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne / Grażyna Cęcelek. W: Nauczyciel a szkoła jako przestrzeń uczenia się i wyrównywania szans edukacyjnych / redakcja naukowa Elżbieta Stokowska-Zagdan, Piotr Miller, Grażyna Cęcelek, Elżbieta Woźnicka. - Warszawa : Difin, 2022.- S. [44]-56
W artykule zwrócono uwagę na znaczenie kompetencji medialnych nauczycieli w procesie nauczania i wspierania uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz na konieczność stałego doskonalenia kompetencji informatycznych i społecznych przez nauczycieli.
32. Znajomość przez nauczycieli narzędzi wykorzystywanych w pracy zdalnej w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej / Karolina Szczęsna. W: Edukacja w dobie pandemii / pod redakcją Elżbiety Salaty i Justyny Bojanowicz. - Radom : UTH Radom, 2022. - S. 75-83

Wydawnictwa ciągłe

33. Cyfrowi tubylcy i cyfrowi imigranci we współczesnej szkole : kompetencje medialne nauczycieli - teoria, rozwój, implikacje / Ewelina Brzyszc. W: Rynek, Społeczeństwo, Kultura. - 2017, nr 1, s. 32-35
34. Doskonalenie kompetencji medialnych nauczycieli w okresie pandemii COVID-19 – perspektywa Placówek Doskonalenia Nauczycieli / Małgorzata Gosek. W: Kultura – Media – Teologia. – 2021, nr 48, s. 156–176
https://kmt.uksw.edu.pl/media/pdf/7_Gosek.pdf
35. Ewolucja katalogu kompetencji informacyjnych nauczycieli / Wojciech Czerski. W: Dydaktyka Informatyki. – 2017, nr 12, s. 180-186
<https://tiny.pl/ckft6>
36. Gotowi na (r)ewolucję : ustawiczna edukacja medialna nie tylko dla uczniów / Małgorzata Gosek. W: Refleksje. - 2021, nr 4, s. 20-26

Edukacja medialna uczniów jest nieodłącznie związana z kompetencjami medialnymi nauczycieli, bowiem to oni właśnie kształtują kompetencje uczniów.

37. Internet a edukacja / Radosław Mysior. W: Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2016, nr 8, s. 23-28
Edukacja medialna a kompetencje medialne nauczycieli (cyfrowych imigrantów) i uczniów (cyfrowych tubylców). Zastosowanie internetu w edukacji.
38. Kompetencje cyfrowe polskich uczniów i nauczycieli : kierunek zmian / Goretta Siadak. W: Ogrody Nauk i Sztuk : debiuty ... - T. 6 (2016), s. 368-381
39. Kompetencje medialne i informacyjne: wybrane modelowe ujęcia i koncepcje / Agnieszka Ogonowska. W: Zeszyty Prasoznawcze. - 2015, T. 58, nr 1 (221), s. 72-88
<https://tiny.pl/ckftz>
40. Kompetencje medialne nauczycieli w dobie nowych technologii : kilka refleksji socjologa i kulturoznawcy / Małgorzata Gruchola. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - Vol. 38, nr 3 (2019), s. 95-116
41. Kompetencje medialno-informatyczne przyszłych nauczycieli / Wacław Strykowski, Justyna Strykowska-Nowakowska. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - Vol. 36, nr 4 (2017), s. 33-48
<https://tiny.pl/ckf7q>
42. Kompetencje nauczycieli edukacji medialnej / Wacław Strykowski, Mariusz Kąkolowicz, Stanisław Ubermanowicz. W: Neodidagmata. – Nr 29/30 (2008), s. 55-75
<https://tiny.pl/ckf7x>
43. Kompetencje współczesnego nauczyciela / Wacław Strykowski. W: Neodidagmata. – Nr 27/28 (2005), s. 15-28
<https://tiny.pl/ckf77>
44. Konstruktywistyczne podejście do kształtowania u nauczycieli umiejętności kodowania / Katarzyna Ziembakowska-Cecot. W: Edukacja Ustawiczna Dorosłych : kwartalnik naukowo-metodyczny. - 2018, [nr] 4, s. 125-132
45. Kształcenie medialne nauczycieli w kontekście kompetencji opóźnienia kulturowego Williama F. Ogburna / Marta Wrońska. W: Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - Vol. 38, nr 3 (2019), s. 117-126
46. Media edukacyjne : co ma na swoim pulpicie nowoczesny nauczyciel? / Natalia Walter. W: Refleksje. - 2021, nr 4, s. 42-47
Stosowanie mediów służy rozwijaniu kompetencji cyfrowych uczniów – zarówno tych operacyjnych (technicznych), jak i związanych z rozwiązywaniem problemów czy krytycznym myśleniem oraz weryfikowaniem informacji.
47. Nauczyciel (a)medialny? : kompetencje medialne nauczycieli i ich wykorzystanie w nauczaniu zdalnym / Marzena Janta. W: Studia Paedagogica Ignatiana : rocznik Wydziału Pedagogicznego Akademii Ignatianum w Krakowie. - Vol. 23, [z.] 4 (2020), s. 87-108
<https://apcz.umk.pl/SPI/article/view/SPI.2020.4.004/27355>

48. Nauczyciel i uczeń w "Cyfrowej Przyszłości" / Dorota Górecka-O'Connor. W: Trendy (czasopismo elektroniczne). - 2012, nr 4, s. 116-119
Stan kompetencji medialnych i informacyjnych nauczycieli i uczniów wg badań, odpowiedź na pytanie, dlaczego są one tak słabe oraz co można zrobić, aby poprawić tę sytuację.
49. Projekt "Lekcja: Enter" / SP Bożewo. W: Ekstra Sierpc. - 2021, nr 82, s. 20
50. Wykorzystywanie technologii IT w edukacji uczniów klas I-III w ocenie nauczycieli i rodziców / Karolina Wojtyna. W: Edukacja, Terapia, Opieka : forum pedagogów, psychologów, socjologów, pracowników socjalnych. - Vol. 3 (2021), s. 95-109
51. Zmieniający się charakter pracy, a potrzeba przygotowania nauczycieli do zaangażowania się w innowacyjną pracę w czasie pandemii i po pandemii / Joanna Madalińska-Michalak, Milosh Raykov. W: Labor et Educatio : rocznik naukowy Instytutu Pracy Socjalnej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. - Nr 8 (2020), s. 151-168

Dokumenty elektroniczne

52. IT Fitness Test 2023 Grupy Wyszehradzkiej i Ukrainy [Dokument elektroniczny] : Największy bezpłatny test kompetencji cyfrowych online dla krajów V4 i Ukrainy / Digital Coalition - Narodowa Koalicja na rzecz umiejętności cyfrowych i miejsc pracy Republiki Słowackiej. – 2023. - Tryb dostępu:
<https://itfitness.eu/pl/>
53. Katalog kompetencji medialnych i informacyjnych – poradnik dla użytkowników [Dokument elektroniczny] / Fundacja Nowoczesna Polska. – Tryb dostępu:
http://katalog.edukacjamedialna.edu.pl/media/chunks/attachment/Katalog_jak_korzystac.pdf
54. Model Edukacji Medialnej, Informacyjnej i Cyfrowej (MEMIC) [Dokument elektroniczny] / redakcja Alicja Pacewicz, Grzegorz Ptaszek. – Kraków ; Warszawa : Centrum Edukacji Obywatelskiej, FilMOTEKA Narodowa - Instytut Audiowizualny, Fundacja Nowoczesna Polska, Fundacja Szkoła z Klasą, Polski Komitet do spraw UNESCO, Polskie Towarzystwo Edukacji Medialnej, Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog, 2019. – Tryb dostępu:
https://biblioteka.ceo.org.pl/wp-content/uploads/sites/4/2021/10/memic_publicacja.pdf
55. Sprawdź swoje umiejętności cyfrowe! [Dokument elektroniczny] / Europass Unia Europejska. – Tryb dostępu:
<https://europa.eu/europass/pl/narzedzia-europass/test-your-digital-skills>
56. Test wiedzy w zakresie edukacji medialnej i cyfrowej [Dokument elektroniczny] / Fundacja Nowoczesna Polska. – Tryb dostępu:
<https://edukacjamedialna.edu.pl/zglos/sciezki-kopernika-test/>

Opracowała Marta Trela
listopad 2023 r.